

Byla C-40/20

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2020 m. balandžio 23 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Consiglio di Stato (Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. sausio 30 d.

Apeliantai:

AQ

BO

CP

Kitos apeliacinio proceso šalys:

Presidenza del Consiglio dei Ministri

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca - MIUR

Università degli studi di Perugia

Pagrindinės bylos dalykas

Apeliaciniai skundai, pateikti *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija), dėl *Tribunale Amministrativo Regionale per l'Umbria* (Umbrijos regiono administracinis teismas, Italija, toliau – Umbrijos TAR) sprendimo, kuriuo pastarasis teismas atmetė apelianų pateiktus skundus dėl raštų, kuriais *Università di Perugia* (Perudžos universitetas) atmetė jų prašymus pradėti įdarbinimo pagal neterminuotas sutartis procedūras minėtame universitete, ir dėl *Ministro per la semplificazione e la pubblica amministrazione* (Supaprastinimo ir viešojo administravimo ministras) priimto atitinkamo *circolare n. 3/2017* (Aplinkraštis Nr. 3/2017), taip pat siekiant, kad būtų patvirtinta apelianų teisė įsidarbinti tyrėjais pagal neterminuotas sutartis ir teisė, kad jiems būtų taikoma 2010 m.

legge n. 240 (Įstatymas Nr. 240) 24 straipsnio 5 dalyje nurodyta vertinimo procedūra dėl skyrimo į docento pareigas.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Legge del 30 dicembre 2010, n. 240 (2010 m. gruodžio 30 d. Įstatymas Nr. 240) 24 straipsnio 5 ir 6 dalių atitiktis Direktyvoje 1999/70/EB nurodyto Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis 4 punktui, kartu su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 ir 21 straipsniais, taip pat atsižvelgiant į lygiavertiškumo ir veiksmingumo principus.

Prejudicinis klausimas

Ar pagal 1999 m. birželio 28 d. Direktyvoje 1999/70/EB („Tarybos direktyva dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis“) nurodyto Bendrojo susitarimo 4 punktą „Nediskriminavimo principas“, kartu su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 ir 21 straipsniais, taip pat atsižvelgiant į lygiavertiškumo ir veiksmingumo principus, yra draudžiamos tokios nacionalinės teisės normos, kokios nurodytos 2010 m. Įstatymo Nr. 240 24 [straipsnio] 5 ir 6 dalyse, kuriomis 24 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytiems pagal terminuotas sutartis dirbantiems tyrėjams, kurie įvykdė šio įstatymo 16 straipsnyje nurodytus nacionalinės mokslinės habilitacijos reikalavimus, ir pagal neterminuotas sutartis dirbantiems tyrėjams, kurie, kaip ir pastarieji, įvykdė minėtus habilitacijos reikalavimus, atitinkamai suteikiama teisė arba galimybė (įgyvendinama paskirsčius reikalingus išteklius), kad jiems (pirmiesiems – pasibaigus sutarčiai, antriesiems – iki 2021 m. gruodžio 31 d.) būtų taikoma speciali vertinimo procedūra dėl skyrimo į docento pareigas, o 24 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytiems pagal terminuotas sutartis dirbantiems tyrėjams, kurie įvykdė nacionalinės mokslinės habilitacijos reikalavimus, tokia pati teisė ar galimybė nesuteikiama, nepaisant to, kad visi šie darbuotojai atlieka tokias pačias užduotis?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

Kaip išsamiai išdėstyta toje pačioje byloje nacionaliniame teisme anksčiau priimtoje nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, į kurią nukreipiama, nurodomos šios Sąjungos teisės nuostatos:

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 155 straipsnis.

1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP)

bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (toliau – Direktyva 1999/70/EB); visų pirma, joje esančio Bendrojo susitarimo 5 punktas, 4 punktas ir šios direktyvos 3, 14 ir 15 konstatuojamosios dalys.

2005 m. kovo 11 d. Komisijos rekomendacija dėl Europos mokslininkų chartijos ir dėl Mokslininkų priėmimo į darbą elgesio kodekso (2005/251/EB).

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Kaip išsamiai išdėstyta toje pačioje byloje nacionaliniame teisme anksčiau priimtoje nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, į kurią nukreipiama, nurodomos šios nacionalinės teisės nuostatos:

Legge del 30 dicembre 2010, n. 240, „Norme in materia di organizzazione delle università, di personale accademico e reclutamento, nonché delega al Governo per incentivare la qualità e l'efficienza del sistema universitario“ (2010 m. gruodžio 30 d. Įstatymas Nr. 240 „Universitetų, mokslinių darbuotojų ir įdarbinimo organizavimo taisyklės ir įgaliojimų Vyriausybei perdavimas siekiant pagerinti universitetų sistemos kokybę ir veiksmingumą“, toliau – Įstatymas Nr. 2400/2010) 24 straipsnio 1-3, 5 ir 6 dalys.

Decreto legislativo del 25 maggio 2017, n. 75, „Modifiche e integrazioni al decreto legislativo 30 marzo 2001, n. 165 <...>“ (2017 m. gegužės 25 d. Įstatyminis dekretas Nr. 75 „Daliniai *decreto legislativo 30 marzo 2001, n. 165* (2001 m. kovo 30 d. Įstatyminis dekretas Nr. 165) pakeitimai ir papildymai <...>“, toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 75/2017) 20 straipsnis.

Decreto legislativo del 30 marzo 2001, n. 165 (2001 m. kovo 30 d. Įstatyminis dekretas Nr. 165, toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 165/2001), kuris yra bendrasis teisės aktas dėl darbo viešojo administravimo institucijose, 3 straipsnio 2 dalis ir nuo 2017 m. birželio 22 d. galiojančios redakcijos 36 straipsnis.

Decreto legislativo del 15 giugno 2015, n. 81, „Disciplina organica dei contratti di lavoro e la revisione della normativa in tema di mansioni <...>“ (2015 m. birželio 15 d. Įstatyminis dekretas Nr. 81 „Darbo sutarčių reglamentavimo taisyklės ir teisės aktų, susijusių su užduotimis, peržiūra <...>“, toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 81/2015), kuriuo vidaus teisėje įgyvendinama Direktyva 1999/70/EB, iki dalinių pakeitimų, padarytų *decreto legge n. 87/2018* (Dekretas įstatymas Nr. 87/2018), bylai taikytinos redakcijos 19 straipsnis ir nuo 2018 m. rugpjūčio 12 d. įsigaliojusio 29 straipsnio 2 dalies d punktas.

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso aprašymas

- 1 Paskelbus toje pačioje byloje nacionaliniame teisme anksčiau priimtą nutartį dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, kurioje nurodytos faktinės aplinkybės, į bylą palaikyti apeliančių reikalavimų minėtose trijose bylose įstojo įvairios

profesinės asociacijos ir profesinės sąjungos: ANIEF – Nacionalinė mokytojų ir instruktorių asociacija, CGIL - Švietimo darbuotojų federacija ir CIPUR – Nuolatinį universitetų dėstytojų veiklos koordinavimas universitetuose, kurios prašo leisti dalyvauti nagrinėjant bylą Teisingumo Teisme.

- 2 Be to, apeliantai pateikė naują pareiškimą, kuriame nurodo, kad iš jų trijų dėl Umbrijos TAR sprendimo pateiktų apeliacinių skundų matyti, kad yra dar vienas bendras teisinis pagrindas.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 3 Šiuo papildomu apeliacinio skundo pagrindu apeliantai nurodo, kad buvo pažeistas Direktyvoje 1999/70/EB nurodyto Bendrojo susitarimo 4 punktas ir jame įtvirtintas nediskriminavimo principas, nes jie įvykdė antrojo lygio nacionalinės mokslinės habilitacijos reikalavimus docento pareigoms užimti, kaip tai numatyta Įstatymo Nr. 240/201024 straipsnio 5 ir 6 dalyse.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 4 Pirmiausia prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo 2018 m. spalio 25 d. Sprendimą *Sciotto* (C-331/17), kuriame Teisingumo Teismas nurodė, kad, „kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjami nacionalinės teisės aktai bet kuriuo atveju lyrinės ir simfoninės muzikos fondų veiklos sektoriuje neleidžia terminuotų darbo sutarčių pakeisti į neterminuotas darbo sutartis, jais gali būti diskriminuojami to sektoriaus laikinieji darbuotojai, palyginti su kitų sektorių pagal terminuotas darbo sutartis dirbančiais darbuotojais, nes pastarieji, perkvalifikavus jų sutartis, kai pažeistos normos dėl terminuotų darbo sutarčių sudarymo, gali tapti nuolatiniais darbuotojais, panašiai kaip tai suprantama pagal Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalį“.
- 5 Taip pat prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo 2019 m. birželio 20 d. Sprendimą *Ustariz Aróstegui* (C-72/18), kuriame Teisingumo Teismas, remdamasis savo jurisprudencija, nurodė, kad „sąvoka „objektyvios priežastys“ apima reikalavimą, kad nustatytas skirtingas požiūris būtų pagrįstas tiksliais ir konkrečiais veiksniais, kurie apibūdina atitinkamą darbo sąlygą, atsižvelgiant į konkrečias jos taikymo aplinkybes ir remiantis objektyviais ir skaidriais kriterijais tam, kad būtų įvertinta, ar šis skirtingas požiūris atitinka tikrus poreikius, leidžia pasiekti numatytą tikslą ir yra būtinas jam pasiekti. Šiuos veiksnius gali lemti, be kita ko, ypatingas užduočių, kurioms atlikti terminuotos sutartys buvo sudarytos, pobūdis ir savybės arba tam tikrais atvejais – teisėto valstybės narės socialinės politikos tikslo siekimas“, todėl „Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiamos tokios nacionalinės teisės normos, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, pagal kurias darbo užmokesčio priedas suteikiamas tik mokytojams, dirbantiems pagal neterminuotas darbo sutartis ir turintiems pareigūnų statusą, tačiau jis nesuteikiamas, be kita ko, mokytojams, dirbantiems kaip administraciniai

sutartininkai pagal viešosios teisės reglamentuojamas terminuotas sutartis, jei vienintelė minėto priedo suteikimo sąlyga yra tam tikros trukmės darbo laikotarpis“.

- 6 Apeliantų atveju tariama diskriminacija taip pat pasireiškė darbuotojų, būtent – universiteto tyrėjų, atžvilgiu.
- 7 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo, kad šių trijų teisės aktais numatytų kategorijų universiteto tyrėjai, t. y. tyrėjai, kurių sutartys priskiriamos prie Įstatymo Nr. 240/2010 24 straipsnio 3 dalies a punkte nustatyto tipo (toliau – A tipo tyrėjai), tyrėjai, kurių sutartys priskiriamos prie Įstatymo Nr. 240/2010 24 straipsnio 3 dalies b punkte nustatyto tipo (toliau – B tipo tyrėjai), ir pagal neterminuotas sutartis dirbantys tyrėjai, atlieka tokias pačias užduotis (vykdo mokymo veiklą ir moko papildomai, teikia paslaugas studentams, vykdo mokslinius tyrimus ir pan.).
- 8 Vis dėlto, nors A tipo tyrėjai atlieka tokias pačias funkcijas, kokias atlieka kitoms kategorijoms priklausantys tyrėjai, ir laimėjo tokio paties sudėtingumo atrankos konkursą, kaip ir pastarieji tyrėjai, jie negali siekti antrojo lygio docento karjeros, kuri pagal Įstatymo Nr. 240/2010 24 straipsnio 5 ir 6 dalis prieinama tik kitų dviejų kategorijų tyrėjams. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas taip pat patikslina, kad pirma nurodytoje 6 dalyje numatyta procedūra, remiantis *decreto-legge del 29 ottobre 2019, n. 126* (2019 m. spalio 29 d. Įstatyminis dekretas Nr. 126) 5 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytu pratęsimu, taikoma iki 2021 m. gruodžio 31 d.
- 9 Taigi, net jei A tipo tyrėjas įvykdė nacionalinės mokslinės habilitacijos reikalavimus ir po teigiamo vykdomos veiklos vertinimo jo sutartis buvo pratęsta dvejim metams, pasibaigus šiai sutarčiai jis praranda darbą be jokio racionalaus ir nediskriminuojančio pagrindimo.
- 10 Dėl specialių 2019 m. *decreto ministeriale n. 364* (Ministerijos įsakymas Nr. 364) numatytų su docentų įdarbinimu susijusių planų, skirtų tik pagal neterminuotas sutartis dirbančių tyrėjų, kurie įvykdė nacionalinės mokslinės habilitacijos reikalavimus, karjeros raidai, ši tariama diskriminacija būtų dar akivaizdesnė.
- 11 Remdamasis tuo, kas išdėstyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nusprendė Teisingumo Teismui pateikti dar vieną prejudicinį klausimą, kuris pridedamas prie šio teismo toje pačioje byloje nacionaliniame teisme anksčiau priimtoje nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą suformuluotų klausimų.